

Försvarsutskottets betänkande

1981/82:16

om flygutbildning av vissa läkare inom försvarsmakten

I motion 1981/82:1261 av Hans Lindblad (fp) och Eric Hägelmark (fp) yrkas att riksdagen uttalar att åtgärder bör vidtas så att möjligheter att även i fortsättningen kunna få ett antal flygläkare med flygerfarenhet tas till vara.

Motionen

Motionärerna framhåller att antalet personer som sysslar med materiel inom försvarets flygande system är mycket stort. För omvårdnaden av människorna — både flygande personal och markpersonal — finns, anför de, betydligt mindre resurser. De pekar särskilt på betydelsen av det stöd som läkare med flygerfarenhet kan ge flygförarna. I motionen understryks också värdet av att ha tillgång till läkare med flygförarutbildning vid utprovning av materiel, t. ex. syrgasutrustning och olika hjälpmedel för piloter under flygning och i nödsituationer. Personal med kombinerad läkar- och flygförarutbildning kan enligt motionärerna göra stora insatser i flygsäkerhetsarbetet. Det finns därför, anser motionärerna, motiv för att ha flygutbildade läkare såväl ute på förband och i staber som i förvaltningar där flygsäkerhets- och personalfrågor behandlas. Hittills har det, framhåller motionärerna, närmast genom tillfälligheter funnits ett antal läkare med sådan utbildning. Det har oftast rört sig om personer som i unga år har varit värnpliktig flygförare, reservofficer eller fältflygare och därefter genomgått läkarutbildning. Motionärerna bedömer att det även i framtiden kommer att finnas fall där militärt utbildade flygförare skaffar sig medicinsk utbildning. De räknar dock med att denna grupp kommer att minska, eftersom både försvarsekonomi och rekryteringsskäl talar för att man bör behålla flygutbildad personal längre i flygtjänst än tidigare. De anser därför att det finns skäl att pröva även en "omvänd" modell, dvs. att läkare i några fall ges kompletterande utbildning som flygförare. Även för marinens och arméns helikoptertjänst kan man enligt motionärerna tänka sig att ge läkare en flygutbildning motsvarande den som militär personal får.

Motionärerna anser sammanfattningsvis att åtminstone de centrala stamberna långsiktigt bör tillförsäkras läkare med flygerfarenhet. Några förband anser de också bör ha tillgång till sådan personal. I motionen föreslås att chefen för flygvapnet får fullmakt att i samråd med andra organ ge

medicine studerande och utbildade läkare den flygutbildning som bedöms erforderlig för de behov som anges i motionen.

Utskottet

Utskottet har inhämtat att de specialflygläkare som f. n. på central nivå sysslar med flygsäkerhets- och personalfrågor har fullständig flygförarutbildning på krigsflygplan. Detta utbildningskrav avses behållas även i framtiden. Tillgången på läkare med denna kompetens bedöms kunna säkerställas med tidigare flygutbildad personal som har övergått till medicinska studier. Läkare som tjänstgör vid flottiljerna genomgår som regel en flygkurs om fyra veckor vid krigsflygskolan i Ljungbyhed. De har också viss möjlighet att delta i de dagliga övningarna vid förbanden. Inom flygstaben utreds f. n. möjligheterna att i ökad omfattning låta flottiljekarerna delta i flygtjänsten vid förband.

Utskottet har i olika sammanhang understrukit att omvårdnaden om personalen inom försvarsmakten är viktig. Ett led i strävandena att tillgodose detta behov beträffande den flygande personalen vid försvarsmakten är att ge de berörda läkarna goda insikter i personalens miljö. Detta är beaktat i dagens organisation. Av inhämtade uppgifter framgår att man räknar med en tillräcklig tillgång på läkare med godtagbar flygförarutbildning också i framtiden utan att några särskilda åtgärder behöver vidtas. Utskottet har inte anledning att ifrågasätta denna bedömning men utgår från att regeringen noga följer utvecklingen och — om så behövs — genom nödvändiga insatser tryggar tillgången på läkare med flygerfarenhet. Utskottet anser att ett uttalande av riksdagen enligt motionärernas förslag inte erfordras.

Med hänvisning till det anförda hemställer utskottet
att riksdagen avslår motion 1981/82:1261.

Stockholm den 16 mars 1982

På försvarsutskottets vägnar
PER PETERSSON

Närvarande: Per Petersson (m), Eric Holmqvist (s), Gunnar Björk i Gävle (c), Gudrun Sundström (s), Roland Brännström (s), Gunnar Oskarson (m), Åke Gustavsson (s), Ulla Ekelund (c), Evert Hedberg (s), Göthe Knutson (m), Karl-Erik Svartberg (s), Anders Gernandt (c), Holger Bergman (s), Eric Hägelmark (fp) och Bertil Dahlén (fp).